

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:
Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:
Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési
pénzek, valamint a reclamatiók.
Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Előfizetési felhívás.
Mütrágya beszerzésének díjtalan közvetítése.
Körültekintés.
A lóhermagról. Gróf Teleki Arvédnek a gazdatanácsban tartott felolvasása.
Egyleti élet.
Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya 1893. december hó 31-én tartott ülése.
Vegyesek.
Gyászhir. (Kászonai Bátor Bornemisza János.) — Szarvasmarhák eladásának és vásárlásának közvetítése. — A dézmkárpótlás szabályozása Erdélyben — Kísérlet a Larzac birkákkal. Értesítés. — Olcsó körutazás Konstantinápolyba és Athénbe. — Mesterséges haltenyésztés Erdélyben. — A francia borvámok.
Piaci értesítő.
Hirdetések.

Előfizetési felhívás.

A közlő újévre való tekintettel tisztelettel kérjük lapunk t. pártolóit, hogy előfizetéseiket megtenni sziveskedjenek, hogy annak szétküldésében akadály ne legyen.

Epen úgy kérjük ennek ajánlását és részére újabb pártolók szerzését, mert a mint erősbodik anyagilag, úgy fogjuk emelni szellemileg, hogy ebben hazarészünk művelt gazdaközösségének egy nélkülözhetlen organumot szolgáltsunk.

Lapunk iránya marad a régi: gyakorlati szellemben önzetlenül szolgálni a mezőgazdaság ügyét.

Előfizetési ára szintén a régi:

Egész évre 4 frt.

Félévre 2 frt.

Az előfizetés legelőnyösebben posta-utalványon eszközölhető.

Kiváló tisztelettel
az „Erdélyi Gazda”
szerkesztősége és
kiadóhivatala.

Mütrágya beszerzésének díjtalan közvetítése.

Lapunk olvasó közönségének érdekeit mindenkép előmozdítani kívánván, mindazoknak, kik e végett hozzánk fordulnak bármiféle mütrágya beszerzését díjtalanul közvetítjük és pedig szavatolt belérték mellett olcsóbban, mint a hogyan a gyárosoknak kiadott árajánlatai mellett közvetlen a gazdák által eszközölhető volna.

Tekintettel arra, hogy a mütrágya a gazdaság kívánt jövedelmeztetésének már egyik legfontosabb és mondhatni nélkülözhetlen eszköze, hova-tovább nagyobb tért hódítani hivatott hazarészünkben is, ez arra indított, hogy ezen becses anyag lehető legolcsóbb beszerzésénél, olvasóinknak segítségünket felajánljuk.

A megrendelést eszközöljük úgy egész waggon rakományt tevő mennyiségben, mint ennél kisebb mennyiségekben, sőt eszközölünk gyűjtő megrendeléseket is, t. i. az ugyanazon vasúti állomás közelében lakó több birtokos által teendő kisebb megrendeléseket együtt, a nagyban való szállítás előnyösebb árai mellett.

A fizetésre nézve pedig legelőnyösebb módokat és kívánatra aratás utánig terjedő legolcsóbb hitelt eszközölünk.

Az „Erdélyi Gazda”
szerkesztősége.

Körültekintés.

Visszapillantás 1893. évre.

— A földmivelésügyi miniszterium új beosztása. —
Gazdáink évi számadásaikat vagy már lezárták, vagy részben most zárják le, megtudandó, hogy mint ütött ki üzletileg az elmúlt esztendő. Áltunk mi is egy kis zárszámadást és pillantsunk vissza az elmúlt év gazdasági és üzleti sikereire, jellegére.

Sok aggodalmat okozott gazdáinknak kezdetől végéig; szerencsére nem minden fenyegetését váltotta be. Későre nyílt, hol szárazság, majd meg folytonos esős hideg idő tette abnormalissá az időjárást. Majdnem minden termény megkésétt.

De általánosan mégis közepesen ütött be. Csakhogy ez a közepes termény értékesítése közepes volt-e? Bizony az árak a főterményekre, melyből ország-szerte pénzelnék gazdáink, nyomottak voltak. Epen úgy az állatok iránt is lanyha volt egész éven át a kereslet. Már pedig nem elégséges a gazdának csak termelni, vagy tenyészteni, értékesíteni is kell azt.

Jobban jártak azon gazdák, kik felfogva a viszonyokat ipari és gyári növényeket, vagy a gabona féléken kívül was mag-növényeket is termeltek. Sajnos, hogy kevesen teszik. Most is csaknem mindnyájan a gabonából kell pénzelnének, mikor javuló helyzet helyett, mind rosszabbodó helyzetet kell reméljünk. A verseny, mely az alacsony árakat szüli, nem fog kisebbedni, sőt folyton nő. Az idén már az eddig számot nem tevő délamerika is a versenyterre lépett; India, Ausztrália mind többet és többet termel gabonafélékben. Oroszország pedig épen hatalmasan nő, ma-holnap kaukázusi tartományai is a világ-piaczhoz lesznek csatolva, mint gabonatermelő tartományok.

De másfelől örvendetes jelenségek is vannak. Bár nagyon lassan és kis részben, de mégis haladunk az intenzivebb művelés felé és több oldaluk kezdünk lenni. Ezenkívül földjeink javulnak, mivelesünk gondosabb, mit a statistika a nagyobb átlag termésekben igazol. Mindenki, ki nemzetgazdasági sulyt helyez a talajerő gyarapodására, örömmel tapasztalja, hogy a mütrágyázás mind nagyobb és nagyobb tért hódít.

Földjeink árban is emelkednek. Mindaddig, mig a földek értéke és ára közt a párhuzam megmarad, örvendetes jelenség, semmi beteges áramlattól nem kell tartanunk. Sőt egy beteges áramlat van szünőfélben. Éveken át a földet, mintha ingó tárgy lenne az üzleti spekuláció vette kezei közé. A földnek ily üzleti spekulatióból eredő csereberéje, mely természetével ellenkezik, közzgazdaságilag nagyon megboszulhatja magát.

Ha a lefolyt év összeállított statistikáját végig pillantjuk, a következőket emelhetjük ki belőle.

Termett a magyar birodalomban mintegy 6 millió kat holdon 40 millió métermázsza buza (1892-ben is körülbelül annyi, 40.5 millió) és 2.60 millió kat. holdon 12.67 millió métermázsza rozs (1892-ben 14 millió). Árpatermésünk valószínűleg meghaladta a 12 millió métermázsát (1892-ben is körülbelül ennyi volt a termés 12 2 millió eredménynel); zabból az eredmények 10 millió métermázsára becsülhetők (1892-ben 10 3 millió méterm. termett.) A kukoricatermést 32 millió métermázsára tesszük. (1892-ben mintegy 31.5 millió métermázsza termett.) A többi termények is csaknem

MAUTHNER ÖDÖN

Az új főárjegyzék, mely egyedüli a maga nemében, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

A legjobb magvak 203 (1-52)

magkereskedésében

Főtiszt:

BUDAPESTEN

Fióküzlet:

Andrássy-ut 23. szám.

Koronaherczeg-utca 18.

Központi raktárak: Rottenbillor-utca 33.

a mult évi eredméllyel egyenlő eredményeket adtak, kivéve a repczét, melyből csak mintegy 200 ezer métermázsra termett, a kölestermést 600 ezer, a bab- és borsótermést 600 ezer, a magbúkkönyt 950 ezer métermázsra tehetjük.

Dohánytermésünk eredménye 500—520 ezer métermázsra között lehetett, míg a burgonyatermés megközelítette a 30 millió métermázsát; a cukorrépa termés pedig a 15 millió métermázsát; Cukorrépa termésünk folyton növekvőben van, a terület is nagyobbodik, s az ez évi szaporulatot legalább 10% ra tehetjük. Az ideai termés igen jó minősége által kitűnően polarizál, cukortartalma néhol meghaladja a 13—15%-ot is. A répacukor gyárosok az ideai termés minőségével általában meg vannak elégedve.

Takarmányrépa-termelésünk is folyton emelkedik, noha az időjárás nem nagyon kedvezett fejlődésének, mégis 32 millió mmázsára teszszük az eredményeket; némely vidéken ugyanis a takarmányrépa kitűnően sikerült s ez által a gyengébb termést adott vidékek eredményei kiegyenlítődték.

Szálás takarmányemlékből a termés 85 millió métermázsra tehető; az eredmény tehát csaknem olyan, mint 1892-ben volt.

Gabonatermelésünk mintegy 70% a a belföldön fogyasztatik; a hüvelyesekből, dohánnyal, repczéből a kivétel állandóan nagyobb arányu, mint a belföldi fogyasztás.

Burgonyából, répa-félékből a belföldön legalább 98%-ot fogyasztanak; takarmányemlékből 99—99.5%-ot.

A kivitelre kerülő termények tehát túlnyomólag gabonamélek, a melyek között a buza és árpa kiváló helyet foglalnak el; kevésbé a rozs, kukorica és zab.

Már az ideai exportról is vannak adataink a gabona és lisztkivitelre illetőleg, ime itt közöljük métermázsokban, összehasonlítva az előző évek forgalmával:

	buza	rozs	árpa	zab	tengeri liszt	liszt
	ezer métermázsokban.					
1893. jan.—okt.	4 011	1 572	3 619	1 128	1 971	4 580
1892. teljes év	4 850	1 979	2 660	1 331	3 574	4 973
1891. „ „	6 490	2 095	2 575	1 239	2 325	4 812

Túlnyomólag a lefolyt év tíz havában is Ausztria piacaira vittük ki felesleges terményeinket. Ugy hisszük, hogy mindaddig, a míg a tengerentúli államok előtt nyitva lesznek a német, svájci, olasz és francia vámsorompók, a mi pozíciónk, ha csak Amerikában rossz termés nem lesz, sem az egyik, sem a másik államban nem lesz képes megerősödni, ámbár a vámtételek Franciaországot kivéve mérsékeltek terményeinkre! — Amerika ugyanis olcsóbban veti piacra terményeit, mint például Magyarország; ugyanezt tapasztaljuk Oroszországgal, sőt Románia és Szerbiával is, mely államok a mi terményeink értékesítésének hátrányára legalább is 10%, sőt Amerika 15%-kal is olcsóbban képes produkálni tehát terményeit exportálni is.

Szerencsénk ez időszert csupán az, hogy a mi földjeink jobb termésátlagokat nyújtanak s ezáltal némileg paralizálva is van az extenzív gazdálkodást üző államok versenye. Itt néhány adat.

Termett hektáronként átlag hektoliterekben buza:

	É-Amerikában	Oroszországban	Romániában	Magyarországon
1892-ben	11 63	8 01	16 49	16 40
1891-ben	13 32	5 48	10 41	16 29
1890-ben	9 62	6 80	12 50	17 51
1889-ben	11 18	5 38	10 90	11 32
1888-ban	9 68	8 92	11 00	17 28

A cukorgyárakban az üzem a folyó kampagnában jó auspiciumban között indult meg, ez az iparág is mindjobban megerősödik s talán már rövid időn belül lesz annyi hazai cukorproduktumunk, hogy a külföld termékeire nem szorulunk. A lefolyt évben is mintegy 240 ezer métermázsra finomított cukrot importáltunk, de már exportunk meghaladta ezt a mennyiséget, igaz, hogy nem sokkal.

A szeszipar mindinkább küzd a válsággal persze csak mezőgazdasági szempontból, míg az államháztartás jövedelme ebből a czimlethől is folyton fokozódik. Hat év alatt a jövedelem 50% -

kal emelkedett és még 1888-ban az állam csupán szeszfogyasztási adó czimén 10 millió forintot vett be, az ország polgáraitól, 1893-ban már a jövedelem 26 millió forintba rugott.

Nagyobb súlyt kell fektetnünk a gazdasági szeszgyártásra. Főleg lehetővé kell tenni a cukorrépa-szeszgyártás felvirágzását.

A bortermelés a folyó évben sem sikerült. folytatása volt ez az év a mult évének; tavaly is kevés, az idén pedig még kevesebb borunk termett. A filloxera és peronoszpora tönkre tették szőlőink nagy részét s habár igen sok ujszőlőt telepítettek, nem igen merünk bizni abban, hogy már a közel jövőben a mult idők terméséhez hasonló termésünk lesz. A borhiányt, mely immár millió hektoliterre is rug, a külföldről, nevezetesen Olaszországból nagyon kénytelenek pótolni. Már a mult évben 722.385 métermázsra bort hoztak be az országba s az idén a borbehozatal meghaladta az egymillió métermázsát. Még a mult évtizedben voltak évek, a mikor az import nagyon csekély volt, ellenben az export jelentékeny; nem tartozik a ritkaságok közé, hogy 1 5 millió métermázsra bort exportáltak Magyarországból, melylyel szemben a behozatal csak 150—160 ezer métermázsra volt.

A kender és lentermelés és ebből kifolyólag a rostos növények ipara sem bir zöld ágra vergődni s csakis ott prosperál, a hol a kenderáztatás ügye, mint például a Bácskában is, előrehaladott állapotban van.

Gyümölcstermelésünk és a gyümölcsfák tenyészése iránt mind nagyobb az érdeklődés.

De módot kell ejteni megfelelő fajtaknak jutányos tervezésére Szép példával járnak elől e tekintetben az állami faiskolák. Kivánatos a gazdasági gyümölcstermelés terjedése és az almabor készítésének meghonosítása.

Már említettük, hogy az állattenyésztőkre nem a legkedvezőbb idő járt; előbb a takarmány hiánya kisértett, utóbb azonban, a mikor az megszünt, nem voltak kelendők az állatok. Nem, mert a külföld nem volt reájuk szorulva, illetőleg saját tenyésztéséből kénytelen volt fedezni a szükségletet. Kénytelen volt, ismételjük, mivel a takarmánynak hiánya még erősebben megtámadta az állatokat, mint ezt hazai állatállományunknál rövid ideig tapasztaljuk. Legjobb vevőnk, Ausztria is sokkal kevesebb jószágot vásárolt tőlünk, mint rendes körülmények között szokott vásárolni. Németország pedig alig vett át a magyar piacról jószágot, noha ismeretes, hogy más alkalommal nem volt fukar és csupán szarvasmarhákból több millió forint értékű árut szerzett be egy év alatt is. Nem esoda tehát, hogy a szarvasmarha árak sokat hanyatlottak és sajnos, most is hanyatlóan. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a takarmányárak is oly magasak, a milyenek rég nem voltak.

A földmivelésügyi m. kir. miniszterium egyes osztályai a folyó év első napjától kezdődőleg új beosztást nyertek. Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy egy egészen új és fontos osztály létesült, mely eddig ezen alakjában nem volt meg. Ezen osztály jelen ujalakjában, VII. főosztály, Földmivelés és közgazdasági. Főnöke: egyelőre maga az államtitkár.

1. ügyosztály: Földmivelés, Osztályvezető: dr. Kovácsy Sándor osztálytanácsos a) alosztály. (Egészen új) a földmivelésre vonatkozó összes ügyek. Magtermelés. Jó vetőmagvak terjesztése és közvetítése Kereskedelmi növények termelésének fejlesztése; kender és lentermelés; komló és rizstermelés s a pusztapékai kincstári birtok ügyei. — A mezőgazdasági összes kísérleti ügyek. Termelési és trágyázási kísérletek. Tudományos kísérleti állományok, vegyészeti, magtermelő, magvizsgáló és gópkísérleti stb. intézetek ügyei. A földtani intézet ügyei földvegyelemzések és vizsgálatok. Agrárgeológiai fölvételeknek szélesebb alapokra leendő kiterjesztése. A mezőgazdasági vegyészeti összes ügyei. A mezőgazdasági műszaki szolgálat (építési tervezések, ipari berendezések, utmutatások stb.) — Gazdasági gépek terjesztése. Műtrágyák és póttakarmányok ügye. Gazdasági iparágak (szesz-, cukor-, sör-, malátagyártás stb.) fejlesztése. A gazdasági egyletek ügyei. A mezőgazdasági érdekvépviselet ügyei. A munkás- és cselédügy. Mezőrendőrségi ügyek, szabályrendeletek. Mezőrendőri

bírságokból és gazdátlan jószágok eladásából befolyt összegek elszámolásának ellenőrzése Az erdélyi birtokviszonyok rendezésének s a tagosításoknak ügyei. Mezőgazdasági kiállítások ügye A „Földmivelési Ertesítő” szerkesztése. Osztálytanácsos: br. Malcoms Jeromes. Fogalmazó: Németh József. Szolgálattelepre beosztva; dr. Rodoczky Jenő gazdasági igazgató, Cserháti Sándor gazdasági tanácsos, Lisznyay Tihámér műszaki tanácsos, Tahy Jakab, jószágigazgatósági fogalmazó, Györy Loránd, Lovas Sándor műszaki tanácsos. b) Alosztály. A kertészet, gyümölcsészet, fatenyésztés, selymentenyésztés és méhészet fejlesztése a gyümölcs-termelés fokozása és a gyümölcsértékesítés előmozdítása. A községi faiskolák ügyei A kertészeti, gyümölcsészeti, fatenyésztési és méhészeti szakiskolák, pomológiai intézet, tanfolyamok, vándortanítók, felügyelők és egyéb alkalmazottak összes ügyei. A szegszárdi selymentenyésztési felügyelőség. Titkár: Saárossy Kapeller Ferencz. Fogalmazó: Zsedényi Béla Szolgálattelepre beosztva: Molnár István gyümölcsészeti miniszteri biztos, Bresovay István gazdasági gyakornok. 2. ügyosztály: Közgazdaság Osztályvezető: Dékány Mihály osztálytanácsos. a) Alosztály. (Egészen új) A földmivelési tárczát érdeklő összes közzgazdasági kérdések tárgyalása. A mezőgazdasági hitel és szövetkezetek ügyei. A földmivelési érdekeknek a külképviseletben, kereskedelmi és vámtárgyalásokon érvényesítése. Közlekedési és tarifai ügyek. Gazdasági termények értékesítésének és forgalmának előmozdítása. Mezőgazdasági közraktárak, elevátorok létesítése és fejlesztése. Gazdasági tűz- és jég biztosítás általában az összes gazdasági biztosítási ügyek az állatbiztosítás kivételével. A földbirtokokkal kapcsolatos törvényhozási intézkedések előkészítése és figyelemmel kísérése. A birtokfelosztások és megosztások kérdésével kapcsolatos ügyek és tanulmányok

A lóhermagról.

Gróf Teleki Arvédnek a gazdátanácsban tartott felolvasása.

Több év óta foglalkozván a gazdát érdeklő sokféle vetőmag termelésével, — a földmivelési min. kir. miniszter által fölszólíttatván, — bátor vagyok a beszerzés és értékesítésnél tett tapasztalataimat röviden közölni, hogy az azokból levont következtetéseket a küszöbön levő mezői rendőri törvényben esetleg felhasználhatók legyenek.

A mi a beszerzést illeti, a fűmagvakat többnyire Ausztriából voltam kénytelen beszerezni, mivel hazai magkereskedők jobb ügyet érdemlő szivóssággal megtagadták a csiraképesség és tisztaság százaléka alapján való szállítását a magnak, s abból is képzelték, mennyivel alantasabb minőségű magot árulnak a hazai magkereskedők, hogy az osztrák magkereskedők árúja is a legkritkább esetekben felelt meg a kikötött százalékoknak; igaz, hogy ezektől vásárolva kárt nem szenvedtem, mert a hiányzó belértéknek megfelelő árlevonásba beleegyeztek.

Tanulság ebből az, hogy a magkereskedők nagyon is számítanak a vevők indolenciájára. Hogy ez Ausztriában is még mily nagy, azt a bécsi magvizsgáló állomás legutóbbi értesítője legjobban bizonyítja.

Szerinte ugyanis az összes, jótállás mellett eladott magvaknak csak körülbelül 2 százalékát tartották érdemesnek a gazdák kézhezvétel után újból megvizsgáltatni.

Alkalmam volt a magyar vevőközönség fölött is ítéletet alkotni magamnak. Drassói urodalomban behozott újításom folytán t. i. már néhány év óta (összesen a tucat waggont meghaladó) különféle vetőmag lett directe onnan a gazdaközönségnek kicsiben elárulva, úgy, hogy a megrendelő levelek ezreibe volt alkalmam betekinteni.

Ezekből egyfelől azt láttam, hogy a legtöbb

ben sietnek hozzájutni a maghoz, s e miatt más mellékkörülménnyel nem sokat gondolnak. Nagy része a közönségnek megbizik a szállító nevében és garantiát nem kíván, — éppen mintha czukrot vagy kávévet venne.

Volt köztük országgyűlési képviselő is, ki az önként felajánlott garancia-nyújtásra azt felelte, hogy: „Nem adok én semmit a magvizsgáló állomás beszédére, hanem kiteritem a magot tenyere-ven és az nekem a legutolsó forum.“

Stebler, a zürichi magvizsgáló állomás főnöke kiszámította, hogy a kis Svájcban a vetőmagvak minőségének csak néhány százalékkal való emelése közel százmillió frank növekedést jelentene az ország termése eredményében. Mennyivel nagyobb különbséget lehetne még egy annyival nagyobb országban előidézni, mint Magyarországon.

Eladó- és vevőközönségünk fenvázolt lanya magatartásáról s az ügy fontosságából kifolyólag szükségesnek tartom, hogy az állam, a gyengék védelme és hazánk gazdaságának előbbre vitele céljából, főfelügyeleti jogát a vető magvakra nagyobb mértékben kiterjessze.

Igen szép menetben halad már jelenleg a herefélék plombozása, már ez idén meghaladja a 7000 mázsát a hazánkban államilag megvizsgált és arankamentesnek nyilvánított plombozott lóhere- és luczernamag.

Föltéve, hogy nagy része ezen magvaknak, határunkon maradt, 30—40.000 holdnak biztosítja termését az idej ellenőrzés.

De — fájdalom — még ez egymagában nem elegendő, mert ezzel szemben még ma egész nyilvánosan, árjegyzőkekben ajánlják a here- és luczernamagvak hulladékát „rét- és legelőjavításra.“

Tudomásomra jutott egy eset, midőn a m. kir. államvasutak egy felsőbb hivatalnok — természetesen legjobb hiszeműleg tartva szem előtt a fiskális érdeket — a legolcsóbb pályázatot fogadta el, midőn 9 frtért vásárolt métermázsánként luczernamagot „vasuti töltés megkötésére.“

Innen látható az ebből származó arankaság, mely nemcsak hogy a töltéseket meg nem köti, hanem még a szomszéd birtokosok hereföldjeit is segíti tönkre menni. A kisbirtokosoknak pedig örök időre elveszi kedvét e növények mivéléséről, midőn látják, hogy az állam kísérleteit nem koronázza siker.

Hogy az ilyen hulladékok fölött nem sokat szokás tündönni, arra nézve nemrég volt három tanu előtt érdekes beszélgetésem Budapest legbecsületesebb magkereskedői egyikével, ki azon kérésre, hogy egy a földön heverő igen gyanus és arankával tényleg saturált magot még hányszor kell szitára feltölteni arankamentesítés céljából, egész naivul azt felelte: „Nem babrálunk mi többet azzal, hisz' kitiűnő vevőink vannak vidéken.“

Hogy csakugyan így van-e ez a vidéken, arról mult tavasszal győződtem meg, midőn egy kisvárosi kereskedő büszkén mutatta ki okmányával, hogy a legtekintélyesebb budapesti magkereskedőtől szerezte be lóhereszükségletét, métermázsánként 72 frtjával (6 kilóját 1 frt 20 krért mérte.) Utólag e mag megvizsgáltván, kilójában 3000 szem aranka találtatott.

Megjegyzem, hogy gazdálkodásom kezdetén szomorúan tapasztaltam egy gyönyörű luczernásom teljes tönkrementelét; a megmaradt vetőmag utólagos vizsgálatakor a budapesti m. kir. vetőmag-vizsgáló állomás kilónként 3 szem arankát mutatott ki

Tehát fentemlített „vidéki“ magban éppen 1000-szer annyi foglaltatott, mint a mennyi saját esetemben elég volt a vetős kipusztítására, ebből

legnagyobb mérvű használhatlansága eléggé kitűnik a fővárosból vidékivé degradált magnak. És mégis megfizettetik a gyanutlan vidéki közönséggel.

Nem mulaszthatom el maghulladékaimra pályázó 10—12 levél gyöngyét közölni:

„Hogyha volna szép repczemaradék vagy repczeejjak, luczernaajjak és veres-heremagajjak, ezeket megvenném kérném alássan nekem a minőségeket és a legutolsó árat megírni és hogy ha megseftelek, akkor elküldöm a zsákot és a pénzt. Hogyha volna kendermaguk vagy lenmag, vagy Ilonitze ezeket is megveszem tisztán is, meg, hogy akármiféle aljak vannak. És van nekem 300 métermázsas 29 kilós búza vetni való eladó ezennel maradok tisztelője
H. L.

E szép sorok eredetijét magamnál őrzöm és bárkinek szívesen megmutatom.

Mindezen tapasztalatok még inkább felkeltették figyelmemet a „vidék“ iránt és elhatároztam hazánk legkülönbözőbb vidékein teljesen részrehajlatlan és előttem többnyire ismeretlen urak által beszereztetni lóhere- és luczernamagból 1—1 kilónyit, hogy az aranka rendkívüli terjedésének utjait feltalálhassam. Minden más commentár helyett ide iktatom a budapesti m. kir. magvizsgáló állomás által megvizsgált 153 minta eredményét:

arankamentes 26 minta, 17 százalék, 1 kg.-ban 10 szem arankás: 20 m. 10—100 szem arank. 25 m. 1 kg. 100—1000 szem arank. 30 min., 1 kg. 100—10000 szem arank. 39. min., 1 kg. 1000—42500 13 m., 85 százalék.

Tekintve, hogy a vetőmag- minták a legnagyobb vásárló-idényből 28 nagyobb vidéki központnak 86 legjobb nevű kereskedéséből származnak, világosan kitűnik, hogy minő alantas fokon áll a fővároson kívül hazánkban e nevezetes kereskedelmi cikk megbízhatósága; miután pedig gazdasági okból a here és más takarmányfélék termelésének terjesztése kívánatos, de útjában a gyengébb által legyőzhetetlen akadályokra talál, ennél fogva szerény véleményem szerint a befejezésnek induló mezei rendőri törvénybe alábbiak még annál is inkább fölveendőek lennének, hogy a törvény helyes kivitele esetén vetőmag-kereskedelmünk szoliditása fogyasztó gazdaközönségünk érdekében az összes civilizált nemzeteké fölé emeltessék. Ennek következményeképp még azon kiszámíthatatlan előny is járulna, hogy a vásárló külföld bizalma növekedvén, fokozottabb mérvben fordulna hazánk felé a máris szépen megindult vetőmag-export terén.

Fölveendő volna pedig az új törvénybe:

1. Vetőmagvakat keverékben tilos eladni.

2. A vetőmag elárúsítók tartoznak egyöntetű állami nyomtatványon bár mely mennyiségnél aláírt jótállási nyilatkozatot mellékelni, hogy magjuk megfelel a jó vetőmaghoz fűzött követelményeknek, s ellenesetben magukat aránylagos kártérítésre kötelezik.

A vetőmag jóságának meghatározására a m. kir. vetőmag vizsgáló állomások illetékesek.

Szabályszerű magnál rosszabbat is szabad eladni; e körülmény vevővel előzetesen tudatandó, de akkor a csiraképesség és tisztaság százaléka világosan kiirandók a vörösszintű állami nyomtatásu nyilatkozatban.

3. Arankás magot termelési célokra eladni föltétlenül tilos.

4. A m. kir. magvizsgáló állomások, úgy mint eddig is, megbízhatnak az elárúsítók kívánságára magvaikat (a miniszter által meghatározott árföltételek felett) arankamentességet vagy tisztaságot és csiraképességet biztosító hivatalos ólomzárral és bárczával ellátni.

Elengedhetetlen követelmény, hogy a mag tisztításakor előállott összes hulladékok ellenőrzés mellett égettessenek el.

Örömmel constatálom, miszerint ezen felfogást illetőleg nem állok egyedül, sőt már előttem különböző alkalmakkor hivatalos forumok által fejtegettek ki részben ezen pontok. Azonkívül sem valami theoretikus észjárás szülöttei ezek, hanem a gyakorlat mezején termettek:

Először is számos gazdának szolgáltatott drassói uradalmam rét- és legelővetésre fűmagvakat, külön-külön vegyítetlenül csomagolva azokat, hogy mindenik faj tisztán megbirálható legyen, nem pedig keverékbe rejtve el a káros vagy hasznavehetetlen alkatrészeket.

Másodszor: minden innen kiszállított magért a jó kereskedelmi áruért megkövetelt minőségénél jobbert felelősség vállaltatott, miután az összes magvak előzetesen a budapesti m. kir. magvizsgáló állomás kiküldötte által megvizsgáltván, hivatalosan leplomboztattak és minden egyes zsákról külön bizonyítvány állítottatott ki.

Harmadszor: arankás mag árulásáról szó nem lehetett, mivel valamennyi here- és luczernamag államilag arankamentességre is vizsgálva és ólomzárolva került forgalomba; az évek során át felgyülemlett hulladék pedig, az arra pályázók nagy számának dacára, utolsó szemig megsemmisített, miről tanuskodik az alábbi jegyzőkönyv:

„Jegyzőkönyv.

Fölvétetett Drassón 1893. június hó 18-án végbement hulladékégetésről. Gróf Teleki Arvéd felhívására drassói uradalmában összes raktárait megvizsgáltam, azokban az alább felsorolt hulladékokot és rostaaljakat találtam:

Lóhere-rostaalj	61 q 76 kg.
Luczerna rostaalj	25 „ 20 „
Baltaczim „	4 „ 25 „
Bromus arvensis rostaalj	4 „ 50 „
Lóhere- és luczernapolyva	25 „ — „

Mindezen rostaaljak három éven át gyűjtettek össze és becslésem szerint 1520 frt értéket képviselnek.

Ezek leméretvén, kátránnyal fecskendezett rőzséből és szalmából készült máglyára hordatva, jelenlétemben elégettettek.

Thaisz Lajos,

a budapesti m. kir. állami vetőmag vizsgáló állomás segédeje.

A fenti, első pillanatra nagyon vexatoriusnak látszó pontok határozmányainak drassói uradalmamat alávétvén, úgy a morális, mint a financiaális eredményt az előző éveket messze tulszárnyalónak fölismerve, valódi mulasztásnak tartottam volna ezeket hazánk intéző körei előtt elhallgatni.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgatóválasztmányára 1893. december hó 31-én alelnök báró Josika Gábor elnöklele alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Molnár Sándor, báró Mannsberg Sándor, Reich Albert, Demeter Károly, Eöry Tivadar, Jakab László és Sz. Szakáts Péter e. titkár.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván, tudomásul vétetett s a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkérettek báró Mannsberg Sándor, Reich Albert és Molnár Sándor tagtársak.

Olvastatott a pénztár kezelőség jelentése, mely szerint november hóban a pénztári összes bevételek 2661 frt 25 kr. az összes kiadások 276 frt 36 krt tettek és így átvitetett december hóra 2354 frt 89 kr, mely tudomásul vétetett.

A földm. ministerium tudatja, hogy a kmonostori m. kir. gazd. tanintőzetben időközben megítre

sedett ösztöndíjakat Boros Teofil, Nagy Jenő, Lé-
tay Lajos, Dezső Dénes, Vitályos György és Szabó
Károly hallgatoknak adományozza, — továbbá, hogy
a tenyészbaromfi küldemények után szállítási ked-
vezmény engedélyeztetett, — valamint megküldi a
mesterséges borok tilalmazásáról szóló 1893 évi
XXIII. t. cz végrehajtása iránt kiadott rendeletét;
melyek tudomásul vétettek.

Olvastattak a cseléd és muhás ügyben be-
adott bizottsági-, valamint az ezredéves országos
kiállítás kolozsvár kerületi bizottsága mezőgazda-
sági szakosztályának megalakulásáról szóló jelenté-
sek. Előbbi csekély módosítással elfogadott, utob-
bi pedig tudomásul vétetett.

Bejelentetik, hogy a heremag tisztítás ügyé-
ben kiküldött bizottság e hó 12-én a tisztító rak-
tárt és az ott folyó munkát meg szemlélte a fel-
ügyelő titkár vezetése mellett és a látottak felett
teljes megelégedését nyilvánította, valamint hogy
a bizottság intézkedé-éhez képest, két új tisztító
gép rendeltetett meg 280 frt értékben, mivel a
folyó évadban nagyobb mennyiségű mag kerülvén
tisztítás alá, erre a meglévő két gép nem elegendő
a késedelem miatt pedig a tulajdonosok nagy hát-
rányt és veszteséget szenvedhetnek. A bizottság
eljárása és intézkedése helyeslő tudomásul szolgál.

A nagy-enyedi vinczellér képezde igazgatója
beterjeszi érdemesebb növendékeinek ösztöndíja-
kért benyújtott folyamodványait. Az egyletnek e
célra alapított két egyenként 150 frtból álló ösz-
töndíja, mint legérdemesebbeknek Kolbay Dezső
és Tolvaj Géza III ad éves növendékeknek adomá-
nyoztatik.

Csikvármegye köz. bizottsága a növendék
szarvasmarhák levágásának korlátozása érdekében
az egyletnek hozzá intézett megkeresésére küldött
válasza tudomásul vétetett.

Az orsz. magy. gazdag. egyesület a mező-
gazdasági érdekképviselet és az ezredéves orsz.
kiállítás ügyében átir. Az első ügyben a kívánat-
nak adatok beküldése által elég tétetik, az utob-
bit illetőleg pedig a jelzett intézkedések eredmé-
nyének közlése váratik.

Végre az 1894 évre járatandó lapok meg-
rendelése iránt történt intézkedés, mellyel kölcsö-
nös boldog újév kívánatok mellett az ülés bezáratt.

Vegyes közlemények.

— Gyászhir. Kászoni Bárá Bornemisza
János cs. és kir. valóságos belső titkos tanácsos,
aranykulcsos és a Lipót-rend közép keresztés vi-
tése, az erdélyi gazdasági egyesület egyik legrégebbi és
legnagyobb alapító és igazgatósági tagja, az erdélyi
pincze egyesület elnöke és több más jótékony egyesület
alapító tagja, folyó évi január hó 1-én, életének
87-ik évében elhunyt. A megboldogult közszeret-
ben állott nemes férfiú egyike volt a legjobbaknak,
a ki minden szépért, jóért lelkesült, a közügyek
szolgálatában az első között volt s azokra sokat
áldozott. Temetése e hó 3-án délután ment végbe
pompával és a közönség szép számu részvételével.
Nyugodjék csendesen!

Szarvasmarhák eladásának- és vásá- rlásának közvetítése.

A lapunk f. é. 32-ik számának „Körültekint-
tésben” közölt föltételek mellett hazarésziünk állat-
tenyésztőinek eladó magyar fajta szarvasmarha el-
adását, valamint a venni szándékozoknak a vételt
lapunk szerkesztősége közvetíti és erre a bejelenté-
seket a kívánt adatok közlésével elfogadja.

I. Eladásra be van jelentve:

1 drb. 6 éves kitünő tenyészkes bika; 4
drb. 4 évet és 1 drb. 5 évet töltött tehén, mind
vemhes, és 3 drb. 1 éves üsző. Ujabban 22 darab
vemhes tehén. Ezek közül 3 drb. 3 éves, 6 drb. 4
éves, 7 darab 5 éves, 3 drb. 6 éves, 1 drb. 8 éves,
1 drb. 10 és 1 drb. 12 éves.

II. Kerestetik vételre:

(a Királyhágón tulra)

30 drb. erdélyi magyar fajta tehén tenyész-
tésre, — nagytestű egyenlő jellegű — 8 óv körül-

liek; kiválóak — ha jó foguak — lehetnek 10 éve-
sek is, melyeknek mind vemheseknek kell lenni.
Árak tulzottak ne legyenek.

Az „Erdélyi Gazda”
szerkesztősége.

— A dézsmakárpótlás szabályozása Erdé-
lyben. Az erdélyrészi dézsmakárpótlás tárgyá-
ban a kormány, mint tudva van, ismételve törvény-
javaslatnak benyújtását helyezte kilátásba. A tör-
vényjavaslat tervezete már el is készült Csak egy
pár függő kérdés tisztázása s a valódi igényjogo-
sultak biztosítására legalkalmasabb jogi formulának
megállapítása van hátra, úgy, hogy a javaslatot
legkésőbb februárius hó folyamán a képviselőház
elő fogják terjeszthetni.

— Kísérlet a Larzac birkákkal. A „Köz-
telek” juliusi egyik számában ismertette Nagy
Vincze a délfranciaországi Larzac-juhokat, mint
kiváló tejelő állatokat, melyeknek tejéből készüli a
világhírű Roquefort-sajt; ez ismertetés alapján a
csongrádmezei gazdasági egyesület kedvet kapott
kísérletet tenni a juhajtával, mely hazánkban tel-
jesen ismeretlen E végből az egyesülettitkára Ónody
Lajos megkeresvén az orsz. tejjgazdasági felügye-
lőséget, az a legnagyobb készséggel tette meg
Roquefortban a lépéseket az iránt, hogy ott e célra
20 darab kiváló tenyészállat beszereztessek.

— Értesítés. Értesítjük tisztelt olvasóin-
kat, hogy a Kassán megjelenő „Szőlészeti és Bo-
rászati Lap” jövő év elsejével, a midőn a 15-dik
évfolyamba lép, úgy alakban, valamint tartalmil-
ag kibővitve fog megjelenni. Ajánljuk e fontos
szaklapot t. olvasóink figyelmébe. Mutatványszám-
ok mindenkinek megküldetnek, ki azért a „Sző-
lészeti és Borászati Lap” kiadóhivatalához Kassára
fordul.

— Olesó körutazás Konstantinápolyba
és Athénbe. A nagyvárad kereskedelmi akadémia
igazgatósága által évenként rendezni szokott kül-
földi tanulmányutat: 1894. évi husvétii ünnepei
alatt Konstantinápolyba és Athenbe tervezi, mely
alkalommal a lehető legolcsóbban s legkényelme-
sebben, a jobb körök tagjai közül bárki is részt
vehet ezen körutazáson. A körutazás Budapesten
veendi kezdetét. 1894. évi márczius 19-én indul-
nak még pedig különvonattal Pragerhof—Laibachon
át Triesztbe. Trieszt, Zara, Ragusa, Cattaro, Korfu-
sziget, Patraszon keresztül márczius 25-én érkezik
a társaság a Lloyd hajózási társaság külön első
osztályu gőzösén Athenbe, hol ünnepélyes fogadta-
tásban részesül a társaság a hatóság részéről. —
Márczius 28. án ér el gőzhajón Konstantinápolyba,
hol a társaság 5 napig időzik, illetve kirándulást
tesz az édes vizekhez, Kisázsia stb., meglekinti
Konstantinápoly érdekességeit, műemlékeit. Kon-
stantinápolytól a Szuline kitünő érintésével Gala-
czig, illetve Brailág megye a társaság külön hajón
s azontul vasuton folytatja utját Brassó—Kolozs-
váron át ápril 6-án. — Az utazásban résztvevő
urak és hölgyek összes költségei beleértve a vas-
uti és hajószállítás díjait az összes elszállásolást s
teljes étellemezési és ellátást s kalauzolást: össze-
sen 270 frtban állapított meg, a mely összeg
éppen felét képezi: a nyereszkesedésre, illetve üz-
leti haszonra dolgozó vasuti jegyirodák árösszegé-
nek. A nagyvárad akadémia ifjusága fejenként
100 frtot fizet s öt tanár vezetése, illetve felügye-
lete alatt fog állani. Az étellemezés és elszállásolás
egy a hajón, mint a vasutakon rangkülönbség nél-
kül az első osztálynak megfelelőleg van biztosítva.
Miután e körutazásban 100 felnőtt egyénél töb-
ben nem vehetnek részt, felkéretnek mindazon urak
és hölgyek, akik e kirándulásban részt venni óhaj-
tanak, hogy tájékoztató programért egy levelező-
lapon forduljanak: dr. Propper János kereskedelmi
akadémiai igazgatóhoz Nagyváradon.

— Mesterséges haltenyésztés Erdélyben.
Érdekes s a maga nemében talán az egész ország-
ban egyedül álló iparvállalatot létesített Timár
László kolozsvári lakos. Biharmegye Bucsa köz-
ségében törvényhatósági engedéllyel egy vizimű-
vet létesített nagy duzzasztóval, melyet most mes-
terséges hal- és ráktenyésztésre szándékozik be-
rendezni, a külföldön százezreket jövedelmező
mesterséges haltenyésztések mintájára. E célból
különösen a pisztrángtenyésztésre alkalmas hegyi

forrásvizeket vezetett be a telepre, mely berende-
zést egy bajorországi haltenyésztési intézet igaz-
gatójának személyes felügyelete alatt végezték. A
felállított tenyészház jelenleg 5 millió pisztráng-
tojás kiköltésére alkalmas s abban a tenyésztest
részint az itt be nem szerezhető, részint a Bajor-
országból megrendelt 8 különböző fajta 250.000
darab pisztrángtojással meg is kezdte. A tenyész-
házzal összefüggésben levő 12 forrásvizekkel tápl-
lált pisztráng-tavak mintegy 12 holdnyi területet
foglalnak majd el, melyből 6 holdnyi területű 10
tó már készen is van Hasonlóképen elkészült a
többi halfajok u. m. kétféle potyka, fogas, angolna
és galóczenyésztésére szánt hét holdnyi területű
eddig 4 tó, valamint a ráktenyésztésre alkalmas
25 kisebb tó, melyekben a ráktenyésztés már szin-
tén megindult. Ezen tavak a Sebes-Kőröstől mes-
terséges vízi művek által tápláltatnak. Ezenkívül
készen van már a telepen a felügyelő személyzet
részére készített lakház. Azt hisszük, hogy ezen
iparvállalatnak lesz is jövője és Biharmegye alis-
pánja helyesen cselekedett, midőn ez iparvállalatot
— az állam részéről leendő segélyezés végett —
a miniszter figyelmébe ajánlta.

— A francia borvámok. A francia kép-
viselőházban e hó 18-án Turrel képviselő, — mint
annak idején jelentettük — meginterpellálta az
iránt a kormányt, hogy a kedvezményes szerződés
jogán miért nem követeli, hogy a francia borok is
3 frt 20 kros vám mellett vitethessenek be Ma-
gyarországba és Ausztriába. A miniszterelnök erre
reményét fejezte ki, hogy majd rendbe jön a dolog.
Az ügy állítólag alku tárgya a kormányok közt és
a magyar kormány álláspontja az, hogy előbb szál-
lítsák le a francziák a magyar juhokra vetett nagy
vámot, melynek következtében a magyar juhkivi-
tel Franciaországba évi 500.000 darabról 30—40
ezer darabra csökkent Ha a francia kormány en-
nek a mi követelésünknek eleget tett, akkor be-
szélhetünk a borvámokról, de előbb nem.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.
Gabonatőzsde.

Mérsékelt kínálat mellett a buza-üzlet szilárd volt,
változatlan árakkal. — Nehány waggon kitünő minőségű
tiszaivideki buza 2½ krajczárral magasabb árt ért el. Ide-
gen buza folyton kínálattik.

Rozs. Az üzlet folyamata csendes maradt, az itteni
aránylag nagy készlet a vételkedvet ezen cikkben na-
gyon korlátozza, a fogyasztók csak a napi szükségleteiket
fedezik

Árpa. A mai nap csekély forgalmat hozott úgy ta-
karmány- mint nehéz árpában.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	7-35	7-80
Rozs	5-55	5-75
Árpa	6-10	9-25
Zab	6-70	7-20
Tengeri	4-30	5-25
Repcze	—	—
Köles	4-30	4-70

Értéktőzsde.

A mai börze kedvező külföldi jelentések hatása
alatt igen szilárd irányzat mellett folyt le. — A figyelem
első sorban a járadékpapírok felé irányult, miután hire
járt, hogy az osztrák aranyjáradék kibocsátására már elő-
készületek történnék. Ezzel kapcsolatosan hitelrészvények
is favorizáltak a spekuláció által. A helyi piacon lé-
nyegileg csendes irányzat uralkodott, egyes papirokban
azonban javulás állott be. Valuták és érczavaltók ismét
olesőbbodtak.

Kolozsvár, 1893. jan. 4-ről. Tiszta buza 50 kr.
— kr. 7 frt — kr. Rozs 4 frt 60 kr. 4 frt 80 kr. Török-
buza 4 frt 70 kr. 4 frt 80 kr. Zab 5 frt 80 kr. 6 frt —
kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. Méter-
mázsánként. Fa kemény nem uszatott 3 frt. (Köbméter.)
Fagygyertya öntött 44 kr. Marhahús 52 kr. Konyha-
liszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr.
Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgo-
nya 3 frt. (Hectoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu
répa 10 kr. (Kl.) Kőso 9 kr. Disznózsír 68 kr. Bors 1 frt
50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramum)

Felélős szerkesztő és kiadó:

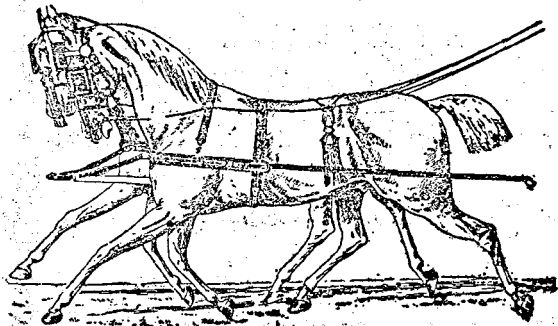
Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

Alapított 1848-ban.

FREUND A. és FIA

csász. és kir. szabadalmazott
nyereg-, szij- és bőröndárúk gyára
BUDAPEST,
IV. Koronaherczeg-utca 3. szám.

Nagy választék lószerszámok, nyergek, ostorok, zablák, lópokróczok, istálló-szerek, lönyiró ollók és utazó-czikkékben, szivar- s szivarka-tárczák legjobb izlésű kivitelben jutányos áron. — Előírással nyeregszerelések tényleges és tartalékos tiszta árak részére legolcsóbb áron.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
118. (13-20).

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt
növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
nitrogén
kali

műtrágyáit

nemkülönböztetve szabadalmát képező

különlegességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontat
bárkinek készséggel küld

az igazgatóság.

(6-10)

500 forintot nem igérek

nem is adok egyetlen mell- vagy tüdőbetegnek sem, mert az...

American coughing cure

használatára ezeket gyógyított meg, mely a leghatékonyabb **gyógynövények-, gyökerek- és növényekből áll**, a köhögést, rekedtséget, hurutot, nyálkásodást és a gége csiklandozást azonnal megszünteti.

Az „American coughing cure“

minden országban a legkiválóbb szaktekintélyek által mint kitűnő csillapító szer van elismerve.

A község előljáróság bizonyítványára féláron.

Számítalan elismerés és köszönőirat érkezik be naponta.

Ára egy üvegnek 1.50 frt, 3 üveg 4 frt az ár előleges beküldése vagy utánvét mellett.

Ausztria-Magyarországban valódi csak **Meyer Ernő** főraktárában kapható.

Budapest, VIII. Lujza-utca 20.

(4-6)

A magas kormány kezdeményezése folytán **3,000,000** frt alaptőkével alapított**Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság**

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit; **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, parolt csontlisztet,**

THOMAS-SALAKOT,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **VI., Váci-körút 21. sz.** (Iparudvar), vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt**, a ki az erdélyi részekre **egyedüli és kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

201. (1-x)

Mindennemű műtrágya.

THOMAS-SALAK.

Megjelent: FROMMER A. HERRMAN utóda

119 Füzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. BUDAPEST Fióküzlet: VI. ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM. (9-39)

ŐSZI ÁRJEJYZÉKE

➔ ősszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról. ➔

Vásárol mindennemű GAZDASÁGI MAGVAKAT a legmagasabb árakon.

GAZDASÁGI ÉS VÁSÁRI ZSEBNAPTÁR

az 1894-ik közönséges évre.

Az erdélyi gazdasági egyesület kiadásában szerkeszti:

Szenterzsébeti Szakáts Péter
e. titkár.

Ára diszes vászonkötésben 2 korona (1 frt.)

Tartalma: naptári, gazdasági hasznos tudnivalók,
gazdasági számviteli és vásári részből áll.

Az utóbbi a vásártartásra jogosult egyes helységektől
ez évben bekért adatokból állítottatott össze, tehát az erdély-
részi és szilágymegyei országos vásárokról nézve a legmeg-
bizhatóbb.

Ezen zsebnaptár egyébként is jelen-
tékeny bővítést nyert és fölülte be-
cses részét képezi a számviteli rész
ugy, hogy a gazdaközönség annak
kitűnő hasznát veheti.

(3-x)

Pályázat.

Máramaros megyében alkalma-
zást talál egy gyakorlott

FAKEZELŐ,

kinek feladata volna évenként száz-
ezer ürköbméter bükk-tüzifa terme-
lése, csusztatása és leusztatása, illet-
ve ezen műveletek vezetése.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni
óhajtják, miszerint eddigi alkalmazásuk, nyelv-
ismeretük és életkoruk megjelölésével azon felté-
teleket, melyek mellett alkalmaztatni kívánnak,
„FAKEZELŐ“ czim alatt

Máramaros-szigetre,
poste-restante, közölni sziveskedjenek.

204 (1-3)

1893. Vetőgép versenynél Attrakon, az első díjat ismét Kühne E. „Hungaria Drill“ sorvetője nyerte el.

KÜHNE E. gazdasági gépgyára Mosonban.

(Alakult 1856.)

Főraktár: Budapest, VI. ker. Váci-körút 21.

ajánlja:

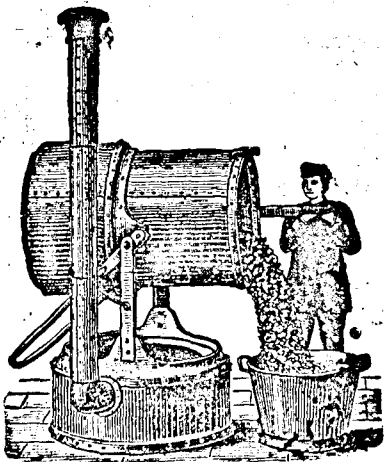
Ventzky-féle szab. takarmány füllesztőt három nagyságban.

(Többszörösen kitüntetve, legutóbb 1893. szeptember hóban Bécsben tartott verse-
nyen. Elismerő bizonyítványokkal szívesen szolgálók.)

Répa- és burgonyamosók, Répavágók és zuzók; szecskavágók,
darálók és kukorica-morzsolók minden nagyságban. Takarmány
kamrák teljes berendezése, szelelő magtárrosták, konkó-
lyozók, gabnatartók sat. sat. raktáron.

124. (12-20)

1893. szeptember Bécs. Első díj. a mezőgazdasági miniszterium nagy ezüst érme takar-
mánykészítő gépeiért.

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak,
trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek. — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (1-52)